

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadévatásban érvény:
 Egész évre ... 16 k.
 Félévre ... 8 k.
 Kétfelére ... 4 k.
 Hármas évre ... 24 k.
 Negyedévre ... 6 k.
 Védjeggyel postán adható:
 Egész évre ... 18 k.
 Félévre ... 9 k.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetén és
 szombat napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség hírlapok visszatérítésére
 vagy megfűzésére nem vállal felelősséget.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Magyar postai díjazás 8. szám.

NAGYVÁRAD szept. 26

Nagyváradon minden csöndes.

A tenger hullámokat verhet, de a kis pocsolya akkor is csöndes, a magános vízcsepp pedig meg sem mozdul.

Az következik ebből, hogy nincs vihar, nincs válságos idő?

Dehogy! Csak a víz kicsi.

Az országban is dúl a vihar a katonai kérdések fölött. Nemzeti létünk feltételeit érintik a száguldó hullámok, melyeket Bécsből felénk zúdítanak s a melyek Barabás-féle kifejezéseket kavarnak fel a mélységből. Forrong minden, forradalmat emlegetnek, abszolutizmust festenek a falra, egy felkorbácsolt tenger az ország közvéleménye — de szerencsére Nagyváradon minden csöndes.

Hét város és három vármegye tagadta meg az állami adók behajtását. A nemzetet sértegetőket karddal tanítják a magyar név tisztelésére. Debreczenben a szabadelvű párt maga foglalja pontokba a magyar nemzeti követelményeket a hadsereg körül s a debreczeni szózatot tüntető lelkesedéssel teszi magáévá a szabadelvű pártmindenfelé. Megdobbanak a magyar szívek széles hazában, új, szebb jövőt vár mindenki s remegve várjuk, dereng-e a hajnal — azonban Nagyváradon minden csöndes.

Itt alszik mindenki.

Jó egy néhány hónapja dr. Várady Zsigmond megkérdezte a szabadelvű párttól, hogy él-e vagy sem? Ugy látszik,

azóta a párt nem jutott odább, hanem Hamletként mereng a kérdésen: vagyunk vagy nem vagyunk? Az ország egyéb városaiban lelkesedhetnek a nemzeti vívmányokért, átvehetik a szabadelvűek a 48-asok kezéből a háromszínű zászlót, vezethetik a nemzeti mozgalmat — mi a Rózsabokor romjain elmélkedünk a lemondás hirhedt jelszaván, mely ott, a Rózsabokorban jött e világra, egyébként nálunk minden csöndes.

A 48-as pártot leszegezte Barabás szerencsétlen kitérője. Érzik, micsoda vereséget szenvedtek ezzel s nem mozoghatnak a nélkül, hogy a kellemetlen utóhatást ne érezzék. Most volna alkalma megmutatni a szabadelvű pártnak, hogy törődik egyebek közt az ország javával is. Most kellene megmozdulni, a mint megmozdultak az egyházpolitika idején. Akkor a mesterségesen kistrófolat közvélemény-megnyilatkozásokkal lehetett a szentesítést megnyerni egy olyan törvényhez, mely azóta csak keserűségeket okozott a nemzetnek — hol van hát az a szabadelvű közvélemény most, a mikor valóban az egész nemzet szavának kelle-e a trónig érnie a magyarságot óriási-lag emelő törvény érdekében?

Ha egy fogalmazói tollról van szó, azért pártgyűlést tartanak. Most csak a magyar hadseregért harcolunk — most lehet pihenni s erőt gyűjteni egy új városházi szavazásra.

Világért sem akar ez szemrehányás lenni a nagyváradai szabadelvű pártnak. Így méltók az országos párthoz, a mely háromfelé vacsorázik, mikor egy miniszteri tárczáról van szó, de a nemzeti kö-

vetelmények ügyében mindig azt határozza, hogy majd máskor határoz.

Budapesten azt várják, mit mond az a miniszterelnök, a ki még nincs. Nagyváradon pedig bizonynyal azt várják, mi lesz az országos pártvélemény, a mely nincs?

Igy készül nálunk a szabadelvű közvélemény.

Csak körül kell néznünk a magunk szabadelvű pártján s akkor megértjük, miért nem adnak odafönt a szabadelvű pártra semmit? Azért, mert a szabadelvű párt soha sem ad, hanem mindig csak kap minisztert is, véleményt is, egyebet is. És valamennyit elfogadja csöndesen.

Ezért egyáltalán nem csodálkozunk rajta, ha az országos tengerhullámzás közepette a nagyváradai kis vízcseppben minden csöndes. *Dr. K. A.*

A kormánypárt katonai programja.

A kormánypárt ó-szabadelvű töredéke még a chlopyi hadparancs megjelenése előtt programot dolgozott ki, melynek gróf Andrássy Gyula miniszterelnökségének alapján kellett volna szolgálnia. A programot a párt nyolcz tagja Hieronymi Károly elnöklete alatt és ennek lakásán készítette. Szeptember hó 17-én délelőlt 10 órakor volt a záróülés; 12 órára teljesen készen is voltak a munkálattal és ha éppen aznap Chlopy nem jött volna közbe, azóta az új program alapján gróf Andrássy Gyula már miniszterelnök is volna.

Gróf Andrássy Gyula, akinek az egész tervezetet Bécsbe fellelőnálták, hajlandó is lett

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A zenélő-óra.

Irta: Maxime Andouin.

I.

A lakodalmi reggeli után Robert tudtára adta az anyósának, hogy Germainet, fiatal hitvesét, még az nap este magával viszi; ők ketten abban állapodtak meg, hogy egy tengerparti halászházban töltsék a mézesheketet.

Amikor Pinchon asszony ezt hallotta, kerekén kijelentette, hogy abból nem lesz semmi.

A vőlegénység ideje alatt Robert eltűrte minden szeszélyét a zsaróki mamának; de most a talpára állott s az ifjú pár kirepült, minden ellenkezést leküzdve, Pinchon asszony féltékeny szidalmi kíséretében, aki dühét a beteges férjén oltotta ki.

Badebec asszony, a halászkunyhó tulajdonosnője, a távirati értesítésre, már várta az ifjú párt pompás hallevessel és olyan kirántott hallal, hogy büszke lehetett rá. Erkezése után a fiatal páraak meg kellett nézni a lakást s ennél a szemlénél Badebec a szony nem mulasztotta el kellő hőb-szédűséggel minden legcsekélyebb részletre föl hívni a figyelmüket.

Amikor a szalonba értek, észrevettek az étageeren egy különös játékszert: templomtorony, csucán szélkakassal, alul pedig néhány fenyőfa, olyan, mint a gyermekek fadobozos játékszereiben szokott lenni; a fenyvek közt apró emberkék és faleányok.

Ha Badebec asszony kövér ujjával megnyomta a torony háta mögött a kis gombot, egyszerre mozogni kezdtek az alakok és egy melancholikus nóta szólalt meg a torony belsejéből.

A vendéglősné büszkén legeltette szemeit a meglepett páron s elmondta neki, hogy a zenélő-órát boldosult férje hozta magával egy

utazása alkalmával. Hanem aztán észrevette Badebec asszony, hogy a fiatal pár csaknem leroskad az utazás fáradalmaitól, sietve tehát jó éjt kívánt nekik.

II.

Kora reggel már kopogtak az ajtón. A fiatal ur vidám tesséklet-jére megjelent az ajtóban a vendéglősné jól táplált, piros arcza és mosolygó szemei. Kis tálczát hozott, amelyen két vastagon kent vajkenyér és két csésze volt, meg a czukordoboz.

— Jól tetszett aludni az uraságnak?

Szétvonta az ablakfüggönyöket, mire hirtelen aranyáradatként omlott a szobába a reggeli napfény tiszta tiszasága.

Badebec asszony meghatottan nézte a fiatal emberpárt, amit különben ismételt a nap folyamán minden alkalommal, valahányszor rájuk nézett. Akkor aztán elsielt a szomszéd szobába és felhuzta a zenélő-órát, hogy — mint mondta — egy kis életet hozzon a kunyhóba.

Telefon 143.

Friedländer Herman

Nagyvárad, Kolozsvári-utca, Templom-tér.

Telefon 143.

Legujabb divatu uri és leány kalap formák,

posztó, nemez és bieberből diszitve is a

legolcsóbban kaphatók a kalapgyárban.

Kalapok ujjá alakítása olcsón eszközöltetik

volna a felajánlott alapot elfogadni és vállalkozni, hogy ezzel a kibontakozást megcsinálja. Tizenhetedikén délután Schönbrunnban kihallgatáson volt a királynál és bejelentette, hogy közbejött események miatt már nem vállalkozhatik a miniszterelnökségre. Ezzel a program is egyelőre tárgytalan maradt.

Most azonban, hogy a párt határozata értelmében állást kell foglalni a katonai kérdésekben, ez a program ismét aktuális lesz: mert feltehető, hogy ehhez fognak ragaszkodni, ha pedig nem ragaszkodnának hozzá, úgy mégis jó lesz szélesebb körben az összes pontokat terjeszteni, hogy az ország lássa, mit állítanak fel, mikor nincs miniszterelnök és mennyire hunyáskodnak meg, ha bárkivel mint kinevezett miniszterelnökkel állanak szemben.

A program a következő:

1. Magyar előadási nyelv a magyar katonai iskolákban és pedig körülbelül olyan arányban, mint a honvédisziskolákban. A magyar ifjuságnak tömeges bevonása a katonai iskolákba több alapítvány létesítésével és új intézetekkel.

A magyar honos tiszteknek az országba való helyezése biztosítékkal.

3. A zászló és jelvények kérdése a paritás alapján oldassék meg.

4. A katonai bíraskodásban a nyilvános tárgyalás nyelve magyar legyen.

Az egyetemi ifjuság és október elseje.

A tanulmányaikat folytató hadköteles egyetemi ifjaknak a véderőörvény megengedi, hogy katonai kötelezettségüknek tanulmányaik befejezése után feleljenek meg. Köteles azonban, mindenkor október elsejéig igazolni, hogy tényleg hallgatója valamelyik tudományos főiskolának. Ez idén minden megváltozott. Pályájuk befejezése előtt állnak a negyed éves műegyetemi ifjak, kik alig várták a beiratkozást s most sorba kapják a behívót október 1-én kezdődő egyéves szolgálatuk megkezdésére. A behívón — mely német nyelven szól — diszleg egy magyar bélyegző következő lenyomata: »Később jelentkezők szigorúan büntetettek.« A IV. éves műegyetemi hallgatók igen elkeseredetten tárgyalták a nekik soroztatásuk alkal-

mával biztosított kedvezmények nyilvánvaló visszavonását s küldöttségileg keresték fel Ilosvay prorektort, eszközölje ki részükre, hogy az idén már megkezdett tanulmányaikat — mivel őket semminemű mulasztás nem terheli — befejezhessék.

Nincs válság.

A kormányválság, úgy a hogy, el van intézve. A régi miniszterek maradnak; de nem marad a horvát miniszter, a kinek helyét ma délelőtt Popovics István dr. képviselőnek kínálták. Adott-e már választ Popovics dr., erről semmi értesülésünk sincs. A kormánypárt hétfő esti ülésén tüntetés készül Apponyi gróf személyének.

A miniszterelnök sürgönyözött ma délelőtt Tátra-Lomniczra, a hol Csáky Albin gróf látogatáson van, hogy lehetőleg szerdára hívja össze a főrendibizót.

Ami azt jelenti, hogy a bemutatkozás keserűségén egy nap alatt akar átesni Khuen-Héderváry gróf.

A szerb kereskedelmi szerződés.

(K. Ö.) Újlag kell foglalkoznunk a szerb kereskedelmi szerződés ügyével. Nemcsak azért, mert a mi agrárius körünk után, most az osztrák agráriusok is sürgetni kezdik a szerb kereskedelmi szerződés felmondását, hanem azért is, mert Szerbia hivatalos körei is komolyan kezdenek a felmondás eszméjével foglalkozni.

A lapok a szerb kereskedelmi miniszter egy nyilatkozatát közlik, mely szerint Szerbia a közte és Ausztria-Magyarország között létesült kereskedelmi szerződés reformjának sürgetős voltát beismeri. A reform csak a felmondás esetén létesíthető. Ez a felmondás azonban semmiképp sem tekinthető demonstratív jellegűnek, mert Szerbia Magyarországgal és Ausztriával a lehetőlegjobb kereskedelmi viszonyban akar maradni.

Készséggel megengedjük, hogy ez a jó viszony Szerbiára nézve életkérdés. Másrészt azonban azt is tudjuk, hogy Ausztria mindent el fog követni, hogy Szerbia velünk mentől

kedvezőbb szerződést köthessen. Ezt az osztrák ipar érdeke követeli. És bár az osztrák ipar kivitele Szerbiába nem jelentékeny, bizonyos, hogy az agrárius érdekeltségnek nagyon a lábára kell állania, hogy az ipari érdekeltség jogtalan követeléseit visszaverhesse. Az általános vámtarifa keretén belül itt természetesen semmire sem mehetnek, hanem inkább azon lesznek, hogy holmiféle határkedvezmények címén rontsák meg az agrárvámok értékét.

De éppen ez az a pont, mely részünkről a legkevesebb ellenzéssel fog találkozni. Szerbia a határkedvezmény révén kijátszhatta a kereskedelmi szerződés határozmányait. A gabonavámot 50%-al leszállítottuk. De Szerbia ezzel nem érte be, mert a kedvezményes vámmal ránk zuditotta a balkán államok minden feles gabonáját, melyet mi kenyérnek ugyan nem használhattunk, de a melyet kitűnően kihasznált a spekuláció gabonaáraink lerontására.

Kedvezményeztük a szerb állatbehozatalt is. A köszönet az volt, hogy sok esetben a budapesti vágóhidon román származású állatot vágtak, mely a szerb származású állatok részére engedélyezett vámkedvezményvel jött be az országba.

Mérvadó lesz azonban a német vámtarifa. Mert ha Németország nem engedi be vágómarháinkat és sertéseinket, akkor nekünk is abban az arányban kell védekeznünk a Kelet ellen és első sorban Szerbia ellen, mely a nagyfokú importtal oly torlódást idézhet itt elő, hogy árdevalvációt idézhet elő. Mily komolyan veszi Németország az új vámtarifában jelzett feltételeket, mutatják a legújabb kereskedelempolitikai események.

Ugyanis Németország Oroszországgal tárgyalásokba bocsátkozott az új kereskedelmi szerződés megújítását illetőleg Németországnak ugyanis nagy ipari kivitele lévén Oroszországba, érdekében van a kereskedelmi barátságos viszony. Oroszország, mely az utóbbi tíz év alatt a gazdasági önállósítás tekintetében nagyot haladt, ebbe csak úgy volt hajlandó belemenni, ha Németország a gabonavámokat leszállítja és az állatbevitelt megnehezítő prohibív intézkedéseket felfüggeszti. Minthogy Németország erről tudni nem akart, a tárgyalásokat beszüntették.

A fiatalok akkor — ugyan nem tulságos sietséggel — fölülöztek, aztán odakönyököltek az ablakhoz, egymáshoz simulva s elmerengve a tenger ragyogó tükrén és a halászbárkák vitorláin.

Olykor szemtanúi voltak, amint a halászhajók elindulnak a bárkákon és nagyokat kacagtak, mikor az egyik bárkáról a másikra tréfás szidalmakat kiáltottak a hajósok.

Akkor aztán kimentek a tengerpartra és maguk sem tudták, miként, eltelt a nap.

Hanem Robertnek a szabadságideje a végéhez közelített s a hazautazásra kellett gondolniok.

Egy reggel — elutazáukat megelőző napon — éppen amikor a háziasszony ismét fölhozta a zenélő-órát, Germainenek különös ötlete támadt.

— Edes Robertem, — mondta — akarsz nekem egy nagy szívességet tenni?

— Hogyne, mi legyen az?

— Akkor hát kérd meg Badbec asszonyt, hogy adja el nekünk a zenélő-óráját.

Robert vállalt vont.

— Ugyan minek ez nekünk?

— Oh, lásd, kell. Előző is, annyira megszoktuk a zenét, amely reggelenként fölébresztett, hogy otthon valósággal hiányozni fog.

— Nos és tovább?

— Tovább? . . . Ha magunkkal visszük, állandóan emlékeztetni fog erre a boldog hónapra.

— Hiu! — gondolta Robert.

— Aztán meg történhet is valami . . . úgy gondolom . . . mama mindig azt mondja, hogy a férfiak állhatatlanok . . . előfordulhat, hogy egyszer nem akarsz többé rólam tudni . . . Azt hiszem, ez a melódia visszahozza nékem a szívemet.

Robert tiltakozva ölelte magához kis feleségét.

— Ismétlem, hogy nincs eszed, kis csibém; hiszen tudod, hogy imádlak; ha egyéb okod nincs . . .

Germaine szomorúan vont össze a homlokát, mint a gyermek, amely sirni készül:

— De én akarom!

— Az más! Akkor rendben van. Hisz a dolog nagyon egyszerű. Majd veszek neked otthon egy zenélő-órát, amelyik ugyanezt a melódiát játsza.

— Ah, az nem mindegy.

— De csak nem követelhetem Badbec asszonytól, hogy ettől az emléktől megvájjon.

— Látom, nem akarsz megtenni a kedvemért!

— De Germaine . . .

— Nem úgy van? Hiszen az első kívánságom.

— Jól van, majd beszélék hát Badbec asszonynyal.

Ami előrelátható volt, Badbec asszony nem akart megválni emléktől. Hanem ki tudna ellentállani egy fiatal szerelmes férj könyörgéseinek. A jó asszonyt is megindította a kérdés oda adta végül az órát, amelyet Germaine szinte gyermeki örömmel csomagolt be.

III.

. . . Az első alkalommal történt, amikor találkoztak egymással a válásuk kimondása után, miután öt évig boldogan éltek együtt a kis városkában.

Amikor Pinchon mama egy évvel ezelőtt özvegygő lett, a gyermekeket megindította a szegény asszony magánya és meghívták magukhoz. Hanem hívták volna inkább az ördögöt lakótársul.

A béke rövid tartama után kezdetét vette az anyós gyűlöletének játéka a vő ellen. Félreértések, okatlan szavak, csekély ügytelenségek, tüszurások, majd szidalmak, perlekedések napirendre kerültek, míg végre sikerült az önző és rosszmájú asszonynak szakításra ingerelni a házastársat.

Igen, a gyűlölete, mint a csepegő víz, amely követ váj ki, megsemmisített egy egész életnyi boldog-ágról álmódó szerelmet. S került neki két forrón szerető lényt rábírnai arra, hogy

Nem tételezhető fel, hogy Németország velünk szemben udvariasabb lesz, mint volt Oroszországgal szemben. Ezzel számolnunk kell. Ha pedig úgy áll a dolog, akkor nekünk is meg kell nehezítenünk a szerb gabona- és állatbehozatalt. Az osztrák ipar 15 milliónyi érdeke miatt mi nem tehetjük kockára egész mezőgazdaságunkat.

Nagyon természetes, tőlünk telhetőleg mi is azon vagyunk, hogy a barátságos kereskedelmi viszony ápoltságát, de a régi állapot fenntartása merőben lehetetlen.

UJDONSAGOK.

Nagyváradai joggyakornokok dolga.

Huzamosabb idő óta szemlélünk egy érdekes és szomorú tünetet. Városunkban jogakadémia áll fenn, a mely évente 30—40 abszolvált jogászt bocsát szárnyára s ezek legnagyobb része nem oda megy, a hova kellene: a törvényszékhez, hanem ügyvédjelöltnek s ezzel ma már nemcsak az ügyvédjelölt megélhetése lett lehetetlenné téve, hanem fenyegetővé vált a nagyváradai ügyvédi kar jövője is. Oka e különös helyzetnek az, hogy nagyváradai fiatalembernek a nagyváradai kir. tábla területén igazságügyi pályán *abszolúte semmi jövője sincs*. Más kir. táblák területén arra törekcsenek, hogy a joggyakornokok lehetőleg az illető város legképzettebb ifjai közül kerüljenek a törvényszékhez. S hol volna jobb alkalom a válogatásra, mint éppen Nagyváradon, a hol egy magas színvonalon álló kir. kath. jogakadémia növendékei közül lehetne a legtehetségesebbeket az igazságügy szolgálatába vonni?

Erről nálunk szó sincs. Van jogakadémiánk, van táblánk, törvényszékünk, ismerheti a táblai, meg a törvényszéki elnök is a fiatal jogásznemzedéket, bizonynyal tudják azt is, mennyire üdvös, ha egy állami hivatalt lehetőleg sokan kapcsolnak az illető város társadalmához — és mégis, pár év óta a nagyváradai törvényszékhez csupa idegen embert nevez ki a miniszter aljegyzővé és joggyakornokká.

Igy eshetik aztán meg, hogy nálunk éppen nem ritkaság a 2—3 éves joggyakornok, a kik

pályáztak már Isten tudja hányszor aljegyzőségre, soron vannak évek óta, megvan a kellő képzettségük s mégis mindig idegenből kinevezettek ütik el őket. Elég felemlítenünk, hogy van egy fiatal ember, aki 10, mond *tíz hónap óta díjtalan joggyakornok*. Vajjon tudja a miniszter, hogy jogvégezt embertől megvárják, hogy a maga erejéből megéljen? S tudja-e, mennyi fizetést kap a *díjtalan* joggyakornok?

Hja, de másutt erőlyesen szoktak fellépni a kandidálás érdekében...

Nem csodáljuk, ha a joggyakornokok közt általános az elkeseredés. Sokan komolyan azal foglalkoznak, hogy a legelső alkalommal ott hagyják a nagyváradai tábla területét, esetleg az egész állami szolgálatot.

Koplalni lehet munka nélkül is.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ösmérik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hiszszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destruktív irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A TISZANTUL

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 »

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a mult, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetésű díjaitak mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

TAJÉKOZTATO.

Szept. 27. Katolikus legényegylet szüreti mulatsága a Fekete Sasban.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Személyi hírek.** *Toszt Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszteri tanácsos, *Telegdy József* és dr. *Molnár Ákos* országgyűlési képviselők Nagyváradon időznek.

* **Keresk. isk. tanárok kongresszusa.** A kereskedelmi iskolai tanárok országos egyesülete most tartja meg Budapest fő- és székvárosban 1903. évi közgyűlését. A nagyváradai kereskedelmi csarnok telajdonát képező felső kereskedelmi iskola tanártestületének képviselőjében dr. *Kováts S. János* igazgató és *Schustek Adolf* tanár vesznek részt a közgyűlésen, kik tegnap utaztak el Budapestre.

* **A vasuti miniszter inspicziái.** Buddeporos vasuti miniszterrel azt jelentik Berlinből, hogy egynémely hiányoknak a kitapasztalása végett nem röstelt a negyedik kocsisztályon több utat tenni a legalacsonyabb népszályhoz tartozó utasok között. Amikor azt kérdezték a miniszterrel, hogy miért nem bizta ezt az inspekciót a hivatalnokaira, így válaszolt:

— Oh, azok sokkal nagyobb uraki. Ezért hát kénytelen voltam a dologra magam vállalkozni.

* **A villamos könyvelői állás betöltése.** Nagyvárad városánál a villamos művek elkészültével szükségelt villamos könyvelői állás nem sokára betöltésre került. Az erre vonatkozó iratok jelenleg a főszámvevői hivatalnál vannak, honnan rövidesen átteszik azokat a villa-

engesztelhetetlen gyűlölet alapján elváljanak egymástól.

Amikor anyagi érdekeiket elintézték az ügyvéddel, már csak néhány házibutoron kellett megosztozniok s ezért elhatározták, hogy még egyszer átlépjék együtt a családi fészket.

Nagyon korrekt és méltóságteljes találkozás volt és minden látszólagos érzéketlenség mellett is mély szomorúság tükröződött mindkettőjük arcán. Hja, büntetlenül nem lehet annyi édes emlékbe markolni; hiába szólítják egymást »Uram!« — »Asszonyom!«-nak. Azt sem lehet csak amugy egyszerűen mondani, hogy »ez az enyém, az a tied«, ha az ember öt évig élt boldogan együtt.

Viszontlátták tehát egymást rövid pillanatra ismét egyedül, mert Pinchon asszony kiment a konyhába.

Megindultan — nagyon megindultan, mert harmadik nem volt jelen a szobában — Germaine odatámaszkodott a kis íróasztalhoz, míg Robert az ablaknál állott és idegesen dobolt az ablaküvegen. S káé álltak így, egyikük sem

mert a másakra pillantani; szólni sem mert egyik a másikhoz.

Egyszerre Robert összeresztent.

A néma csöndben váratlanul megszólalt egy régi, jól ismert melódia, amely — mint valami gyermekmese a multat tárta fel előtte. A halkból mind inkább erősödő hangok édes melódiája felkavarta lelkének összes emlékeit; pillanat alatt elvonult szemei előtt öt hosszú esztendő d-rüs boldogsága, a melyet nem zavart semmiféle disszonancia. Mint egy vízió, előtte f-küdt a ragyogó tenger, partján azzal a fehér függönyös, alacsony tetős halászházikóval... és maga előtt látta Germaine-t, az ő édes kicsi feleségét, a ki halk szerelmes szavakat sutogott a fülébe, mialatt az ölébe kuszolt.

Erre megpattant a jégburkolat, a mely most a szíűke fedte. Robert megfordult és a tekintete találkozott a volt felesége tekintetével.

— Germaine!

— Robert!

Egyszerre kiáltotta mind a kettő.

— Hogy volt ez lehetséges, — hogyan voltunk képesek erre?

— Esztelenek voltunk!

Azután következett a hosszú, forró ölelés. — Na! — kiáltott közbe egyszerre egy durva, rikácsoló hang; — hát ez mit jelent?

— Amint látja, anyósom, kibékültünk.

— Ugyan, ugyan?

— Es tisztelettel kérjük, ezentúl hagyjon bennünket egyedül, mert semmi kedvünk ahhoz, hogy új a megmételeyezni engedjük a boldogságunkat.

Es mialatt Pinchon asszony dühösen távozott a szobából, Germaine az íróasztalhoz vonta a férjét, a melyen a zenélő-óra éppen utolsó hangjait játszotta.

— Lásd, Robert, e zenélő-óra nélkül örökre bldogtalanok lettünk volna. Ugy-e, jól sejtettem?

— Igazad van, százszorosan igazad, drága egytlenem. Most már nekem is becsesebb ez az óra, mint a jó Badebec számára volt.

Nagymennyiségben megérkeztek szőlő szállító kosarak

5 és 10 kilós ürtartalommal.

Az iskola idény beálltával különböző alaku kötökosarak, iskolataskák, melyek legolcsóbb árakban lesznek árusítva. Továbbá nagy választék gyermekkocsikban, utazó kosarakban stb.

Számos megrendelést kérve kiváló tisztelettel

OPPENHEIM F. VILMOS kosáráru kereskedése

401.

Nagyvárad, Fő-utca, Barts-ház.

mos felügyelő bizottságához, a mely át, fogja tekinteni a pályázati kérvényeket, melyek aztán innen a polgármesterhez kerülnek, a ki a villamos felügyelő bizottság ajánlatához képest az arra legérdemesebbek s legjobb minősítéssel bírók közül ki fogja nevezni a város villamos vállalatának könyvelőjét. Az állásra, mely 3400 koronával lesz dotálva, nem kevesebb mint huszonnégy pályázó reflektált s feltűnő, hogy közülük csak kettő akad, kik máris a város szolgálatában vannak.

* Péter király leánya. Péter király fiai már Szerbiában vannak régóta, de leányát, Helena hercegnőt még nem hozatta országába a király. Pétervárról táviratozzák, hogy Helena hercegnő a telet is Oroszországban fogja töltetni.

* A görög keleti román egyház kongresszusa. A király *Meliano* János nagyszombati érsekmetsopolitához intézett leiratával a görög keleti román nemzeti egyházi kongresszust október 1—14-ére Nagyszombatra összehívta. E kongresszuson előreláthatólag napirendre kerül a püspökségek új beosztása, esetleg újabb püspökségek alakítása, mire vonatkozólag már az előző kongresszus az előmunkálatok megtételére bizottságot küldött ki. E bizottság jelentése lesz a tárgyalás alapja. A kongresszus egybehívása a hazai románok körében meglehetősen keltett. *Meliano* János metropolita, írja a temesvári *Controla*, nagy hálára kötelezte a görög keleti román egyház híveit, hogy sikerült neki a király beleegyezését a kongresszus összehívására kieszközölni, a mi évek előtt egyáltalában nem, vagy csak nagynehezen volt elérhető.

* Jóváhagyott számadás. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől egymás után érkeznek a Nagyváradi városához a város által kezelt alapítványok 1902. évi zárszámadásai a miniszter jóváhagyásával. Tegnap a *Sonnenfeld* József-féle alapítvány múlt évi számadásai kerültek vissza a kultuszminiszteriumból a jóváhagyást tartalmazó kísérelőirat kapcsán.

* Barabás Béla lovagias ügye. Barabás Béla annak a hírére, hogy a képviselőház naplójában ellene sértő kifejezések vannak, tegnap este *Tóth* Jánosnak, a függetlenségi párt al-elnökének telefon jelentésére, ki erre őt figyelmeztette, még az esti gyorsvonattal Aradról a fővárosba érkezett. A pályaudvarnál *Tóth* János és *Kubik* Béla fogadták. Megállapodtak arra nézve, hogy átnézik a képviselőház naplóját és az abban foglalt sértésekre fognak reflektálni, miután az ülésen a nagy zajban és hang kaoszban nem lehetett kivenni, hogy ki milyen kifejezést használt. Abban állapodtak meg, hogy a »hazaáruló« kifejezésért elégtételt nem kérnek, mert hiszen a magyar szabadsághősök legnagyobbját, II. *Rákóczi* Ferencet is hazaárulónak nyilvánították, sőt éppen azok, akiknek utódai az ülésen legjobban heveskedtek. Elhatározták tehát, hogy csak a sértő kifejezést fogják megtorolni. Ilyent kettőt találtak. Gróf *Andrássy* Tivadar és *Perczel* Dezső a napló feljegyzése szerint azt kiáltották Barabás felé: Gazember. Barabás Béla erre felkérte *Tóth* Jánost és *Kubik* B-át, hogy nevében mind két képviselőtől elégtételt kérjenek. A segédek tegnap délelőtt megjelentek *Andrássy* Tivadar gróf *Andrássy*-uti palotájában, de a gróft nem találták odahaza. Ugyanígy jártak *Perczel* Dezsőnél is. Mindketten vidékre utaztak. A segédek erre megüdván tartózkodási helyüket, ajánlott táviratban kértek tőlük elégtételt felük nevében. A választ délutánra várják és valószínű, hogy már az est folyamán megkezdik a lovagias ügy tárgyalásait.

* Diszes esküvő. Fényes esküvő volt tegnap délután négy órakor a premontrei-rend templomában. Nagy Márton, a központ kiváló főszolgabírájának szépségéről, lebilincselő kedvességéről s ritka műveltségéről megismerő ismert leányát, *Ilonkát* vezette oltár elé *Széles* Károly nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatósági ambíciózus, képzett fiatal tisztviselő, *Széles* Lajos közbecsülésben álló polgár, törvényhatósági bizottsági tag fia. A templomot zenefülős megfőtötték már négy óra előtt Nagyváradi legelőkelőbb családjai. Megjelent az esküvőn *Toszt* Gyula min. tanácsos is. A fényes násznép a menyasszony szüleinek a templommal szembe levő lakásából diszes menetben vonult az Ur oltára elé az orgonán előadott nászdinduló hangjai mellett.

Koszorus párok voltak: *Hegedüs* Imre — *Korda* Györgyike. *Nagy* Marcell — *Hoffmann* Gizella. *Nagy* Barna — *Hegedüs* Iluska. *Kováts* Lajos — *Hegedüs* Margit. *Polyák* Károly — *Kováts* Margit. *Kováts* Kálmán — *Hegedüs* Erzsike. *Szecsődy* István — *Hegedüs* Ilonka. *Millye* Lajos fhdagy — *Toronkeőy* Erzsike.

Násznagyokként *Láhner* Gyula honvédelmi miniszteri tanácsos és *Széles* Gyula körjegyző, nyoszolyóasszonyokként *Hegedüs* Rezsőné és *Báthly* Barnáné szerepeltek.

A fényes nászközönség soraiban ott voltak még az örömszültők, *Nagy* Márton, *Széles* Lajos, *Millye* Gyula kir. táblabíró, *Hegedüs* Géza, *Frankó* Endre, ifj. *Frankó* Endre, *Fischhoff* Frigyes, *Kováts* Jenő, *Miskolczy* Jenő, *Hoffmann* Henrik nejeikkel stb.

Az új párna *Dencs* János kánonok adta szívéhez szóló, magasröptű beszéd kíséretében az Isten áldását. A templomból rövid pihenőre Nagy Márton örömapa lakásába tért vissza a nászközönség, honnan kocsikon a Félix-fürdőbe hajtottak, hol gazdag nászlakoma volt. A fiatalok *Dula* Miklós bandája mellett virradtig táncoltak. Az új párhoz s az örömszültőkhöz rendkívül sok üdvözlő levél és távirat érkezett.

* A községi iskolák igazgatói. A községi iskolák egyes csoportjához az igazgatói állásokra a csütörtöki gyűlés 2—2 tanerőt jelölt ki, kik közül a kir. tanfelügyelő az iskolaszéki elnök előterjesztésére a rendszeren első helyen jelöltek szokta az igazgatói tendőkkel az iskolaszéki működési időtartamára megbízni. Az igazgatói állásra jelöltettek a polgári fiúiskolánál: *Winkler* Lajos, *Felicides* Lajos, a polgári leányiskolánál: özv. *Rechné* Bauer Zsófia, özv. *Személyné* Krizsanovszky Ilona, az újárósi fiúiskolánál: *Vadaj* József, *Bodnár* János, az újárósi leányiskolánál: *Bércziné* Hubert Paula, *Békésiné* Fülöp Pirokska, az olaszfiúiskolánál: *Rátkay* József, *Kovács* János, az olaszfiúiskolánál: *Katonáné* Tasnádi Róza, özv. *Fejérmé* Nagy Gizella, a váraljai fiúiskolánál: *Mártonffy* Zoltán, *Szabó* Sándor, a váraljai leányiskolánál: *Aberle* Hermia, *Páll* Ilona, a csillagvárosi vegyes iskolánál: *Tóth* Mariska, *Bródy* Fanny, a réti iskolához: *Balogh* Károly, *Tarr* Klementin, s a velencei vegyes iskolához: özv. *Krügerné* Vidovics Gizella, Grósz Erzsébet. A kivételeket a kir. tanfelügyelő még a hét folyamán elintézi.

* Sikkasztó árvaszéki ülnök. Szegvárd-ról *Vargha* Lajos árvaszéki ülnök öngyilkosságára vonatkozólag jelentik, hogy az öngyilkos sikkasztásai által a tolnavármegyei árvákat veszteség nem érheti, mert az öngyilkossá lett ülnök hamis okmányok alapján olyan árvapénzeket vágott zsebre, melyeknek tulajdonosai és örökösei már elhaltak. *Vargha*, a helyett, hogy az ilyen pénzeket a tartalékalapba tette volna, kiutalta és Kis-Dorogh közsébe és más községekbe küldötte, hol azután czinkostársával felvétette. Ebből azt következtetik, hogy *Varghának* több czinkostársa volt.

a kiknek kilétét a most folyó vizsgálat lesz hivatva kideríteni. Ez az eset érthető izgalmat keltett Szegvárdon és az egész megyében, mivel még nincs befejezve az a nagy sikkasztási eset, a melyet 1901. évi augusztus 9-én fedeztek fel, midőn *Antal* Ferencz vármegye főpénztáros és gyámpénztári főkönyvelő öngyilkossá lett, mivel 68.000 koronát sikkasztott az árvák pénzéből. *Vargha* Lajos sikkasztási ügyében erőlyesen folyik a vizsgálat. Annyi már bizonyos, hogy az elsikkasztott összeg meghaladja a 100.000 koronát. *Varghának* vagyona nincs és így az eltűnt pénz nem térülhet meg.

* Adakozások a városi árvák részére. A városi árvaház javára ajándékot küldött: Özv. *Des Echerolles* Kruspér Sándorné 2 putton paradicsomot, *Sal* Ferenczné 2 putton szőlőt, *Hegedüs* Gézáné 2 putton szőlőt és 2 putton almát, *Papp* Imréné 2 zsák almát, *Kapás* Tivadarné 1 putton almát, *Voszka* Ferenczné 1 putton paradicsomot is *Beker* N. neje 2 kosár almát; amidőn ezen kegyes adományokért köszönetet mondunk, egyben Nagyváradi város árvaháza igazgató választmányától nyert felhatalmazás folytán bizalommal fordulunk a város szőlő-, kert- és földtulajdonosaihoz azon tiszteletteljes kéréssel, hogy az árvaház jótékony működését adományaikkal elősegíteni sziveskedjenek. Nem pénzbeli hozzájárulást kérünk, az árvaház részére, hanem azon felesleget, mely a gyümölcs és élelmiszer készletből megmarad és nélkülözhető. Ezt a felesleget kérjük a jöttendő emberektől az árvaház részére, a kiknek végtelen örömet fog okozni a legkisebb adomány, az árvaház rendeltetését nagyban elő fogja segíteni. A kik nemes szívökre hallgatva a városi árvaház gondnokságához *Schlauch* tér 26. sz. emeletes épület) elküldik, ezerszeres köszönetét a felsegített árváknak fogadják már ez alkalommal is. A nyújtott adományok a helybeli hírlapokban fognak nyugtáztatni. A városi árvaház női választmánya nevében: *Des Echerolles-Krupér* Sándorné elnöknő. *Eleméry* Ferencz jegyző.

* A belényesi közkórház személyi ügyei. Az újabb létesített s rendeltetésének átadott belényesi közkórház gondnoki állása tegnap töltetett be *Papp* Gergely belényesi lakossal. Hogy a közkórháznak ki lesz az orvosa, hétfőn a megyei közegészségügyi bizottság ülésén fog eldőlni. Ez okból az említett közegészségügyi bizottság *Papp* János nyug. főjegyző m. eszéki országos képviselő elnöksége alatt holnap hétfőn délelőtt 10 órakor a megyeházán gyűlést tart.

* A budapesti (ipari) munkaközvetítő-intézetnél, a folyó hó 25-iki kimutatás szerint, 5197 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van; hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 3 csiszoló fémmunkára, 1 csiszoló, 1 szítás, 2 aranyműves, 1 szűcs, 1 címfestő, vidékre: 5 borbély, 59 cipész, 1 mázó, 1 vasalófényező, 2 keztyűs, 50 szabó, 210 asztalos, 62 kádár, 58 bognár, 11 kocsifényező, 3 kelmefestő vegytisztító, 10 kosárfonó, 6 kötélgyártó, 3 paszományos, 2 gombkötő, 10 kárpitos, 10 kályhás, 3 bőrdobos, 2 rostás, 1 önmester, 1 fémolnár. Keresnek továbbá: harisnyakötőt, fehérnemű vasalókat, női- és férfi-zabóságokhoz készítőket, könyvkötőt, cipőtűzőt, gyári munkások, ezüsttisztítókat. Inasfiukat felvesznek: asztalos, bádigos, cipész, fényező, faesztergályos, kárpitos, könyvkötő, lakatos, férfi- és női-szabó mesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanulóleányokat pedig: könyvkötők, paszományos készítő és varrodák. Jelenkzini kell az intézetben, VIII. ker., József-körut 36. szám alatt.

* A Hamza-banda ünneplése. A Dankó-emlék javára Budapesten a Népszínházban tartott cigányzeneversenyeken résztvevő s dícsőséggel hazatért Hamza-bandát szép ünneplésben részesítették tegnap este a Bazárban. Gyűjtés útján egy szép értékes keresztelés érmet adtak át az öreg Hamzának.

* **A jogakadémia tisztelgése Radu püspöknél.** Tudvalevő, hogy dr. Radu Demeter nagyváradi gör. kath. püspök beiktatása óta még igen keveset tartózkodott székhelyén. Hosszabb időt töltött Belényesen, illetve Bihar-Füreden, legutóbb Balászfalván időzött a lugosi püspöki székhely utódja, **Hosszu Vazul** felszentelésén s így bár 6 látogatásait megtette itt Nagyváradon, de alkalma nem volt nála tisztelgőket fogadni. Most azonban hazatérve Balászfalváról, már állandóan itt fog tartózkodni s így már a tegnapi napot sokan felhasználták arra, hogy Radu püspöknél látogatásukat megtegyék. Tegnap délelőtt a nagyváradi kir. kath. jogakadémia tanári kara tisztelgett a görög szert. kath. püspöknél dr. **Bozóky** Alajos kir. tanácsos, igazgató vezetése alatt. Bozóky szép üdvözlő beszédére a püspök meleg szavakkal válaszolt. A püspök aztán hosszasan elbeszélgetett az akadémiai tudósok mindegyikével.

* **Girardi balesete.** Müncheni távirat érkezett ma reggel Bécsbe, amely azt jelenti, hogy Girardi, az osztrák főváros ünnepeit és dédelgetett komikusa, egy automobil-kiránduláson Ischl és München között súlyosan megsebesült. Girardi automobilja összeütközött egy parasztkocsival, a művész kizuhant a gépkocsiból s eszméletlenül terült el az országúton. Bécsben művészkörökben nagy megdöbbenést keltett a hír és Girardi barátai táviratokban tudakozódtak Münchenben és Ischlben, de eddigelé nem kaptak biztos választ.

* **Uj doktor.** A nagyváradi kir. kath. jogakadémia volt hallgatói mindenfelé csak díszére válnak a tanintézetnek, hol jogi tudásuk alapját megvetették. Első sorban haladnak s gyorsan aratják sikereiket. **Molnár** Kálmán, a jogakadémia egyik volt kitűnő hallgatóját, tegnap avatták Budapesten a jogtudományok doktorává.

* **Klasszikus ítélet.** Egy lakadalomra három gyermeket meghívtak. Az egyik 12, a másik 13, a harmadik pedig 16 éves. Kaptak egy kalácsot uszonára. Ezt keveselték és elhatározták, hogy még egyet szereznek. Az éleškamra belülről be volt ret szelve és az ajtón a léczeket czukorpapírossal fedték be. A gyermekek ezt a papírost benyomták, a reteszt félretolták és egy kalácsot elvettek, amit aztán azonnal el is fogyasztottak. A bíróság a legidősebb gyermeket betöréses lopás miatt **hat hónapi börtönnel sújtotta** és a tábla — mint a Jogtudományi Közlöny írja — ezt az ítéletet most megerősítette.

* **A gimnáziumi ifjuság önképzőköre.** A premontrei főgimnázium Eötvös-önképzőköre tegnap tartotta alakuló közgyűlését Kolozsváry Béla tanár elnök vezetésével. A tisztikart választások útján a következőkép alakították: Elnök: **Grósz** Imre, Titkár: **Fekete** Ferencz, jegyző: **Ferdőyi** Kálmán, pénztárnok: **Lukács** Imre, könyvtárnok: **Kriszta** Tódor.

* **A méter-rendszer vége.** Tudományos körökben komolyan foglalkoznak azzal az eszmével, hogy egy új változhatatlan mértékegységet teremtsenek. Gdot Adolf fizika-tanár azt javasolja, hogy a tengerszinten tapasztalható átlagos légsúlymértő-magasság választassék az új mérték megteremtésének alapjául. Tudvalevőleg ugyanis a tengerszinten tapasztalható légnyomás a higanyoszlopon 760 millimétert tesz, vagy pedig vízoszlopon 10 métert és 33 centimétert. Ennélfogva mértékegységül ez utóbbi magasságnak egytized része volna vehető, úgy, hogy az új méter 33 centiméterrel hosszabb lenne, mint a mostani. Különösképen ez a hosszúság megfelel a földnégyesög tízmilliomod része hosszúságának, melyet régebben a tudósok rosszul számítottak ki. Az új mértékegységnek az a nagy előnye volna, hogy a légnyomás, mely egy négyesög decziméterre jelenleg 1033 kilogrammal számíttatik, éppúgy egy kilogrammot tenne ki, ami a számítás nagy mértékben egyszerűsítene. A kifogások, melyek az új mértékegy-

ség ellen tételnek, első sorban a légnyomás változandósága és annak kisebbedése. Ami az első kifogást illeti, arra nézve a reformhoz tartozók megjegyzik, hogy a valóságban egy átlagos számról van szó, melyet a legnagyobb pontossággal ki lehet számítani s mely ennél fogva minden fizikus által mint pontos adat számításba vétetik. A légnyomás kisebbedését illetőleg csak arra kell utalni, hogy ez két évszázad, de sőt hosszabb idő óta nem volt oly mértékben észrevehető, hogy azt egy ezredmilliméterre kiszámítani lehetne. Ennélfogva némi bizonyossággal tehető fel, hogy a légsúlymagasságuk két milliméterrel való esése körülbelül egy millió év múlva volna följegyezhető és ezen időben élők bizonyára megbocsátják a huszadik századnak, hogy az ilyen mű számításba hibát ejtett.

* **Hegybirtekosok közgyűlése.** Nevezetes napjuk van ma a nagyváradi hegyközségi birtekosoknak. Ma délelőtt 11 órákor tartják meg dr. **Molnár** Imre kath. jogakadémiai tanár, hegyközségi elnök vezetése alatt a városháza nagytermében közgyűlésüket, melynek legfontosabb tárgya a hivatalos szüret idejének megállapítása lesz.

* **Tánciskola megnyitás.** **Kovács** Tivadár balletmester ez uton értesíti a közönséget, hogy táncintézetét közbejött akadályok miatt csak október hó 3-án fogja megnyitni.

* **Az ideai szemle a tartalékos katonák népfelkeltő föltt.** **Darvassy** Lajos, katonai tanácsos tegnap bocsátotta ki a hirdetményt az ideai katonai ellenőrzési szemle ügyében. A hirdetmény teljes szövegében a következő:

Közhirre teszem, miszerint a közös hadsereg és tengerészet, valamint a m. kir. honvédséghez és népfelkeltő csapatokhoz tartozó tart. katonák, honvédek és népfelkeltő részére az ellenőrzési szemlék a következő sorrendben lesznek megtartva és pedig: **A hadsereg részéről: a cs. és kir. 37. gyalogezredhez tartozó nagyváradi illetőségű nem tényleges állományú katonák f. évi október hó 14-ik napján**, az ugyanezen ezredhez tartozó idegen illető égt tartalékosok f. évi október 15-ik napján, mind-n más csapatesthez tartozó védköteles f. évi október hó 16. és 17-ik napján a várban. **A honvédség részéről: a m. kir. 4-ik honvéd gyalogezredhez tartozó nagyváradi illetőségű nem tényleges állományú honvédek f. évi október hó 26. és 27-én**, az idegen illetőségűek pedig f. évi október hó 28-án a honvédkiegészítő parancsnokságnál (Ólaszi, Fő-utca, Markovits-báz) **mindenkor reggel 8 órákor** katonai igazolványokkal mulhatatlanul jelentkezzenek. Uő szemle a hadsereg kötelékébe tartozó legénység részére november hó 20. és 28-ik napján a várban, a honvédséghez tartozók részére november hó 24-ik napján a honvéd kiegészítő parancsnokságnál fog megtartatni. **Népfelkeltő jelentkezése.** Az 1893. évi XXXVII. t.-cz. értelmében a város területén tartózkodó helybeli vagy idegen illetőségű mindazon katonailag kiképzett népfelkeltésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, hadi tengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában, vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkeltési (rózsaszínű) ajándéki lappal vannak ellátva, évenként egyszer személyesen, vagy írásban jelentkezni tartoznak, ezennel felhívom, hogy a f. évben október hó 5., 6. és 7-ik napján mindenkor reggel 8 órákor Nagyváradon, a kisvárosháza sorozó termében (Ólaszi, Fő-utca, a Széchenyi szállodával szemben) akként jelentkezzenek, hogy október hó 5-én az 1861—1871., október hó 6-án az 1871—1881. évben született s Nagyváradon illetőséggel bíró, október 7-én pedig az 1861—1881. évi születésű idegen illetőségű katonailag kiképzett népfelkeltő jelentkezése fog elfogadtatni. Az írásbeli jelentkezésekhez a katonai ügyosztálynál (Ólaszi, városháza, földszinti helyiség) ingyen Jelentkező lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a hivatali személyzet és a jelentkező-lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A szem-

léről elmaradók a katonai fegyelmi szabályok szerint fognak büntettetni. Nagyvárad, 1903 szeptember 20. **Darvassy** Lajos, katonai tanácsos.

* **Hajsza a levélhordó rablógyilkosa után.** Tegnap reggel 8 órákor a rendőrség végre megkapta az első biztos adatot és valószínű, hogy a rendőrség most eljutott a helyes nyomra. Tegnap reggel ugyanis a rendőrség arról értesült, hogy Csepelen egy utkaparó azt állítja, hogy beszélt a rablógyilkossal és azt utbaigazította. A főkapitányság azonnal kiküldött két detektivet, akik felkeresve az utkaparót, ez elmondta nekik, hogy csütörtökön délután félhat órákor egy ember, a ki roppant izgatott volt, megszólította és utbaigazítást kért tőle, mikor pedig távozott, néhány huszfillérest adott neki nadrágzsebéből, melyben több ezüst és nikkelt pénz volt. Az utcaseprő csak tegnap hallott a rablómerényléről és olvasta a merénylő személyleírását, mely teljesen ráillik arra az emberre, kivel csütörtökön délután beszélt. Az utkaparónak két társa, akik a közben dolgoztak és tanui voltak a beszélgetésnek, mindenben megerősítik a vallomást. A rendőrség most ezen az alapon folytatja a nyomozást.

* **Agyonvert tolvaj.** Halálos kimenetelű vérengzés történt Szerencs és Sátorajja-Ujhely között a vonalszakaszon. Körülbelül 60—70 galicziai téglaverő munkás utazott Kőbányáról, hogy visszatérjenek hazájukba — Galicziába. Ezek a szegény munkások, akik tavasztól kezdve mostanig dolgoztak a rákosi téglagyárakban, magukkal vitték az egész évi keresményüket. A munkások nagyrésze már a felszálláskor ittas volt, de azért még a vonatra is vittek pálinkát, amit el is fogyasztottak. Az italtól elbódított emberek utközben elaludtak. Ezt az alkalmat egy Savniczki Leo nevű munkás, aki teljesen józan volt, arra használta fel, hogy társait meglopja. Savniczki ügyesen kivágta az alvó emberek zsebeit és így módon Polyeszka Mihálytól 260 koronát, Vrotoczki Vladislávtól 290 koronát, Szmirdak Brunótól 94 koronát és Kosteczki Jánostól 110 koronát lopott el. Amikor a szerencsi állomást elhagyták, Polyeszka Mihály felébredt. A kijózanodott ember először is a pénzéhez nyúlt s rémülve vette észre, hogy az összes megtakarított pénze hiányzik. Lármat csapott, mire a többiek is fölébredtek. A károsult emberek sorra kutatták a munkásokat. Savniczki a batyujában az egyik károsult pénztárcáját megtalálta. Erre aztán valamennyien a tolvajra rohantak, ki késsel szurkálta, ki bottal verte, ugyannyira, hogy mikor a vonat Perbenyik állomás közélébe ért, a tolvaj már élettelenül hevert a kocsipadlóján. Az állomásfőnök intézkedésére a csendőrök leszállították a vonatról a gyilkosokat s a halottat is bevitték a hullaházba. Az agyonvert ember ruhájában megtalálták az összes ellopott pénzeket.

* **Az általános nagy érdeklődés arra** készítette Czillér Imre nagyáruházát, hogy a már egyszer adott nagy kedvezményt 1903 október hó 1-sején azaz csütörtökön újra életbe lépteti. A vevőközönségnek ismét alkalma lesz ezen hallatlan nagy kedvezményben részesülni. Az áruház ugyanis a vevőközönségnek azon előnyt nyújtja, hogy a hét egyik általa meghatározott napján vásárolt árukért fizetett teljes összeget 10% levonás mellett a vevőközönségnek visszaadja.

Ezen valóban kedvező alkalom kihasználására felhívjuk a vevőközönség különös figyelmét.

* **A szász cseh Svájc,** ezen természeti szépség-itől ragadó tája a földnek, az idén kézyelmes és olcsó módon lesz megközelíthető, mert az Auszriában megtartandó iparkiallítás folytán különféle kéjvonatok — jelentékeny armérsékléssel — fognak indíttatni. Aussig jellegetény iparáról nevezetes s főleg az európai államok legnagyobb gyárainak egyike emelte

aunak hirtvét. A *Schicht-féle szappan- és gyertyagyár* nemcsak az ó-, de az újvilágban is tért hódított gyártmányainak, mert ki nem ismerné a *Schicht-szappant*? Aki már Auszsigban van, nem fogja elmulasztani a cseh-szász Svájcz ezen legszebb és legkeresettebb helyét meglátogatni.

x Érdekes meglepetésben részestül mindenki, ki megtekinti *Wallerstein Fülöp Fiai* nagy áruházát, (Nagyvárad, Bémer-tér) mert valóban meglepetés számba megy ott az őszi és téli idényre megérkezett újdonságok jó és olcsósága valamint a pontos és szolid kiszolgálás, melyben a közönség részesül. A cég régi jó hírneve is már magában véve elég biztosítékot szolgáltat arra nézve, hogy mindenki bizalommal forduljon hozzá. Mi magunk részéről ez uton ajánljuk olvasóink figyelmébe e hazai versenyképes céget. Bővebb felvilágosítással szolgál a cég lapunk mai számában közölt hirdetése. 405.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét *Andriska Jenő* uri és női divatkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x Felhívjuk olvasóink becses figyelmét *Kecskeméty István* (Lukács György-utca sarok), jóhírnévnek örvendő vendéglőjére, mely jó konyhájáért, és tisztán kezelt italaiért és előzékeny, pontos kiszolgálásáért minden tekintetben elismerést érdemel.

x Felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Oppenheim F. Vilmos* kosáráru kereskedésének lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x Olvasóink figyelmébe ajánljuk *Reisz és Forjess* butorkereskedő cég lapunk mai számában közölt hirdetését. 296.

x Felhívjuk t. olvasóink figyelmét *Szabó és Hajnal* jóhírű fűszerkereskedő cég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117

MULATSAG.

A kath. legényegylet szüretje.

A nagyváradai katolikus legényegylet ma vasárnap este fényesnek, pompás sikerűnek ígérkező szüreti mulatságot rendez a Fekete-Sasban.

Az estélyt egy kedves kis humoros számból álló előadás fogja bevezetni, majd kezdetét veszi a szüretelés s a táncz. A meghívó a következő:

Hivatalos idézvény. Adatik tudtára kívül czimzett urnak és becses családjának, hogy a Nagyváradai Katolikus Legényegylet 1903. évi szeptember hó 27-én szüretel a Fekete Sas szálloda nagytermében, a mikor is a nagyterem falán termett összes szőlő leszüreteltetik. Erre a *Szüreti ünnepélyre* kívül czimzett urat és becses családját tisztelettel meghívja a vigalmi bizottság mint egyleti hegyközség.

Dr. Krüger Aladár, vig. diszelnök. Morvay Vilibald, vig. elnök. Ifj. Barza József, vig. alelnök. Faragó János, főrendező.

Vigalmi bizottság: Arendaszky János, Bauer Nándor, Bujdosó Sándor, Fröhlich György, Chaura Rudolf, Kádár János, Kendrella János tánczr. Káljai Elek v. jegyző, Nagy János, Oranics Lajos, Papp Gyula, Takács Gyula, Takács Géza.

Előjárók: Dr. Vueskics Gyula, elnök. Kugler Albert, v. elnök. Pálffy Béla, igazgató. Dr. Szolnok Jenő, titkár. Széles Lajos, pénztárnok. Ováry Lajos, ellenőr, Rottsteiner István, II. pénztárnok. Ifj. Tóth Lajos, főkönyvtárnok. Sikli József, II. titkár. Papp Ferencz, I. dékán. Kauczil István, II. dékán. Daka János, II. könyvtárnok.

Rendezőség. Setyerov Zsigmond, Kmetz Lajos, Rác János, Eizele Antal, Bene Lajos, Rump Béla, Báthory József, Kmetz Sándor, Nagy István, Kúrti Lajos.

Belépti-d j személyenként 1 kor. 50 fill., családjegy 3 korona. Kezdeté este 8 órákor.

Övös. A rendezőség tiltakozik ama vád ellen, hogy felülfizetéseket nem fogad szívesen, de sőt még hirlapilag is nyugtáz, mentül többet, annul jobb.

A meghívó kívánatra előmutatandó. A zenét a tánczhoz *Dula Miklós* zenekara szolgálja.

A szüret hivatalos sorrendje:

Felvonulás Fekete Sasba az egyleti helyiségből este 8-kor.

Bírók: Steininger Sándor, Rokszin László, Oranics Lajos, Karkusz Sándor.

Jegyzők: Pásztay Lajos, Barza Károly, Sikli József, Szikora János.

Kisbíró: Kendrella János.

Postás- és pásztorleányok: Bostyán Juliska, Csengeri Margit, Daka Ilonka, Frey Anna, Galló Rózsika, Juhász Gizella, Kauczil Rózsika, Kauczil Teruska, Kiss Karolin, Kiss Zsuzsika, Kovács Margitka, Kimpál Rózsika, Meskó Anna, Nagy Vilma, Pásztor Margitka, Szántay Etelka, Veiszmann Juliska.

Pásztorok: Darna Károly, Csordás József, Ercey Lajos, Ilajdu Károly, Kállay Ellek, Német Károly, Kendrella János, Kurucz Mihály, Horváth Sándor, Kmetz Lajos, Veres János, Molnár Bálint, Papp Ferencz, Piros Imre, Setyerov Zsigmond, Tiszay József, Réz János.

Postások: Chaura Rudolf, Daka János, Fülöp György.

1. Prolog. Kesergi *Kendrella* János.
2. Duett. Eneklük *Papp* Ferencz és *Papp* László.

3. Férti karének.

4. Bajos Jeremiás. Monológ, vidáman előadja *Barza* Károly.

5. Még egy férfi karének.

6. Gergej lötyögése, meg egy pár jó nóta a közepiből. Elköveti: K. *Kúrti* Lajos.

7. A ki ügyes ember jóllakhatik szőlővel, kiki a mit lop. A ki ügyetlen, az is jóllakhatik, de ha a pásztorok megcsipik, kemény bírságot fizet. Enyhítésül azonban a postás leánykák kedves egészségére kívánják a szőlőt is, a fizetést is.

8. Világposta, a legszebb postás hölgyekkel: juttatom a legtöbb levelező lapot kapott hölgy részére és büntetés annak az urnak, a ki a legkevesebbet küldte.

9. Két nyeles szőlő kisorsolása.

10. Táncz a fiatalságnak virradtig. Még azon is tul. Az öregek bor mellett hervadnak éjfélig, a kinek az asszonytól kapukulcsa van, azon is tul.

TANUGY.

A pápa és a katekizmus-kérdés.

Katolikus tanügyi körökben egyike most a legfontosabb kérdéseknek a katekizmus kérdése. Mint annyi más, ez a kérdés is a pápától várja most megoldását s épp azért érdekes ismertetőnk a mostani pápának a kérdésben elfoglalt álláspontját, melyet még montuai püspök korában, 1889-ben fejtett ki Scalabrinnihez, a piacenzai katekizmus-kongresszus elnökéhez intézett soraiban. A pápa e levelében az egyetemes katekizmus hívének vallotta magát:

»A szentszék készítettett már katekizmust *ad Parochos*; óhajtható, hogy készíttessen egy népszerű katekizmust is, kérdések és feleletekben, a melyet lefordítatának és tanítatának az összes keresztény iskolákban.

A kik a nép közt élnek, jól tudják, mennyire szükséges, hogy a gyermekkorában tanult formulákkal később is találkozzék. Különösen áll ez a mai időkre, midőn a szegények gyakran kénytelenek elhagyni hazájukat s idegen földön keresni kenyerüket; ezek számára, gyermekeikre áldás volna az egyetemes katekizmus.

Kétséget nem szenved, hogy van már könyve a keresztény tannak, melyet Billarmin bíbornok szerkesztett már VIII. Kelemen felszólítására. De el kell ismernünk, hogy az fölötté nehéz nemcsak a gyermeknek, hanem a felnőttek felfogásához mérten is, kik aztán e dolgokban mintegy *modo geniti infantes* maradnak.

Az első katekiztikus kongresszus fejezze ki tehát azt az óhaját a Szentatya előtt, hogy szerkesztessen kérdésekben és feleletekben *könyvet, rövid, népszerű*, több részre osztott katekizmust, mely az egész egyházban kötelezővé tétessék.

Ebben a kérdésben is méltán tekint tehát az egyház várakozással az új pápára.

Igazságszolgáltatás.

Szenzációs sajtóper.

— Ehrenfeld az esküdtzék előtt. —

A Nagyvárad Friss Ujság 1902 szeptember 5-iki számában *Néptanítók és katonatisztek* czimen izgató hangú cikk jelent meg, melyet a kir. ügyészség egész terjedelmében, mint osztály elleni izgatást inkriminált. A kíméletlen izgató cikk kiélezett párhuzamot von a néptanítók nyomoruságos, küzdelmes munkája és a katonatisztek improduktív dőzsölő életmódja között s a két társadalmi osztály neveltetését, fejlődését, hasznát és teljesített munkáját élesen szembe állítja tendenciózus lázító hangon. Az ügyészség vádjával szemben *Ehrenfeld* Adolf, a nagyváradai szociáldemokrata-párt egyik agitátora vallotta magát a cikk szerzőjének s váliatta el a felelősséget.

Az ily módon megindított sajtóper főtárgyalása tegnap volt a nagyváradai törvényszék esküdtbírósa előtt.

Az esküdtzék kisorsolásával a következőkép alakult az esküdtzék:

Elnök *Nagy* Ferencz, bírák: *Debreczeny* József és *Kepe* László. Ügyész *Nagy* Géza dr. Védő *Halász* Lajos dr.

Esküdtzék: Papp Károly, Zih Sándor, Számborovszky Rózsa, Hanzli János, Elek József, Mihelyi József, Fekete Lajos, Kucsó Ferencz, Fazekas János, Aradi Bálint, András Gusztáv, Juricskay Ákos.

Pótesküdtzék: Köblös Ferencz és Blum Géza.

A hadügy- és honvédelmi miniszternek a per megindítására vonatkozó utasítása felolvasása után *Nagy* Géza kir. ügyész előterjeszti az esküdtzékhez intézendő kérdéseket. A két irányú vádnak megfelelően osztály elleni izgatás és becsületsértés vétségében kérdezi bünszék *Ehrenfeld* Adolfot.

A kérdések megállapítása után *Nagy* Géza kir. ügyész emelkedett szólásra s a következő okokra alapítva vádját, kéri a törvényes jogrendíprás megtorlását. Nem tartja szükségesnek hosszasan bizonyítgatni a cikk törvénytíró voltát s dühtől tájékozott osztály elleni izgatását. Sértésnek tartaná az esküdtzék értelmisége ellen, ha magyarázatásokba bocsátkoznék. Világos durvasággal látja a cikk s ezzel szemben csupán azt akarja konstatálni, hogy minden sora ellenkezésbe jön a büntető-törvénykönyvvel, melynek 175 ik paragrafus szigorúan körülírja az osztály elleni izgatás kriteriumait. Hogy pedig miért büntetendő a fenálló jogrend elleni ily durva kíméletlenséggel elkövetett izgatás, hivatkozik a büntető törvénykönyv indoklására s figyelmezteti az esküdtzék a magyar törvényhozás komolyságára. Beszédében pedig szociálistasra lázító tendenciájának állítja a cikket, a mivel *Ehrenfeld* kenyerét keresi s így nem érdek nélküli nyilatkozat e cikk, hanem a szociálista agitátor felünést kereső lázítása.

A hatást keltő vádbeszéd után *Halász* Lajos dr. közvetlen hatást kereső lendületes védőbeszédet mondott. Ualt a nagy társadalmi harcra, melyben egyfelől a talpig fegyverkezett militarizmus molochja áll, másfelől pedig a megélhetéssel nyomorogva küzdő proletáriátus: a szociáldemokraták milliói. E sajtópört a nagy harc egy kis epizódjának állítja, ahol a nyomoruságában feljűduló munkás tollával támad a militarizmus molochja ellen, s kér-

lehetetlen, őszinte igazsággal van párhuzamot a társadalom két szélsősége között.

Temperamentumos tüzzel támadt az aránytalan jogviszonyok ellen s a katonaság mint kitartott, inproduktív osztály tulkapásai ellen. Közben Nagy Ferencz elnök három ízben rendreutasítja a hadseregbe alkalmazott kíméletlen állításaiért. A cikkben foglaltak igazságát vitatva, tagadja annak lázító tendenciáját s csupán az igazság őszinte nyilatkozatának állítja. Ez alapon kéri Ehrenfeld felmentését.

Ehrenfeld Adolf élt ezután védekezési jogával. Elmondja, hogy a falvakat járva szemtanúja a néptanítók nyomoruságos küzdelmének s ekeseredéssel töltött meg a tudat, hogy míg így kell nyomorkodniok a kultura nyomorult napszámosságainak, a társadalomtól kitartott katonatisztek dözsolva pocsékolhatnak.

Köztudat ez s meggyőződése, hogy minden igazság szerető ember osztja-e fonák társadalmi rend miatt való felháborodását, s e tarthatatlan jogrend fenmaradása ellen támadni minden gondolkodó embernek kötelessége. De tagadja, hogy cikkével igaztani lett volna szándéka. Csupán őszinte, hű párhuzamot vont a két társadalmi osztály között.

Az esküdtek igazságszeretetére hivatkozva kéri a wád alól való felmentését.

Nagy Ferencz elnök összehozálása után az esküdtek déli 1 órakor visszavonultak. Rövid tanácskozás után meghozták marasztaló verdiktjüket s becsületsértésben bűnösnek mondtak ki. **Papp** Károly az esküdtek főnöke hirdette ki a verdiktet s ennek alapján becsületsértésért 2 havi fegyházra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte Ehrenfeld Adolfot a bűntető tanács.

Halász Lajos dr. semmiségi panaszszal élt.

EGYESÜLETEK.

Az építő iparosok társulatának közgyűlése.

A nagyváradai építő iparosok társulatának alulírott tagját van szerencsénk az 1903. év szeptember hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor az ipartestület helyiségében megtartandó gyűlésre azon kéréssel meghívni, miszerint tekintettel a tárgyak nagy fontosságára, ezen gyűlésen okvetlen megjeleneni sziveskedjék. Nagyvárad, 1903 szept. 15. Rendes Vilmos elnök, Sarkadi József titkár. Tárgyak: A jóváhagyott alapszabályok és egyéb ügyek.

IPARÜGYEK.

Előjárósági ülés.

Az ipartestület előjáróságának szeptember hó 24-én tartott rendes havi ülésén megjelentek: **Bertsey** György ipartestületi elnök, **Óváry** Lajos alelnök, **Badar** Béni, **Bodnár** János, **Czeplédy** Jeremiás, **Ehrlich** Mór, **Fodor** Lajos, **Grünberger** Adolf, **Juhász** Benedek, **Kadlecik** Sámuel, **Lévai** Márton, **Műibák** József, **Peller** Ferencz, **Puskás** Lajos, **Rendes** Vilmos, **Sinka** László, **Stágl** Kálmán, **Tatray** Sándor, **Úrán** Mihály, **Vlád** Agoston előjárók, ifj. **Cser** János és **Stettner** István számvevők, **Iványi** István pénztárnok, **Jankovich** János ipartestületi főjegyző.

Elnök az ülést 5 órakor megnyitva felolvastatott a mult ülés jegyzőkönyve, ennek hitelesítése után

Az elnöki jelentésben előadott felvilágosítások után, a nyugdíjszövetkezet megalakításának ügye az Országos ipartestületi nyugdíjintézmény megalakulásáig függőben hagyni határozatott.

A számvevők jelentése szerint az augusztus havi megvizsgált és helyesnek talált pénztári naplók és számadások szerint a bevétel 2659 korona 42 fillér, a július havi maradvány 1414 korona 91 fillér; összesen 4074 korona 33 fillér. A kiadás 1575 korona 86 fillér. A pénztári maradvány 2498 korona 47 fillérben lett igazolva.

A házfelügyelő-bizottság jelentése alapján a Menháznál és a Lóz-féle háznál javaslatba tett javítási és egyéb építkezési és fedelmunkálatok elkészítése elrendeltetett.

Kovács László és nejeének bérleti idő meghosszabítás iránt beadott kérelme kedvező elintézését nyert.

Tudomásu vétettek:

A kereskedelmi miniszter urnak a kovács iparosok kérelme alapján a katonai kovács műhelyekben a polgári lovak további vasalásának és iparmunkák készítésének jövőbeni betiltásáról szóló rendelete.

A debreczeni Országos cipész munkakiállítás és kongresszus megtartásáról tett intézkedések. A budapesti országos segéd- és tanonczmunkakiállítás megtekintéséről.

A cipész szabászati tanfolyam megtartásáról, a mészáros és hentes-ipar külön-külön iparigazolvány melletti gyakorlatáról.

A vasárnapi munkaszünetnek a mészáros és hentesi part érintő változtatásáról érkezett rendeletek tárgyában tett intézkedések.

A bánfi-buoyadi és a komáromi ipartestületek zászlószentelési ünnepélyén a testület képviselőit az ottani elnökök kérésre fel.

Orosz József elagott munkaképtelen szűcs iparos 1903. évi október 1-től a Menházba felvétellett.

IRODALOM.

Még egyszer. Egyszerűségével feltűnő fehér könyvecskén áll ez a cím, egy lázas vallomásokkal teli kötetben. **Ady** Endre egyénisége nyilatkozik még egyszer e könyvecskében, azé az **Ady** Endréé, akinek első verses kötetét után a magyar sajtó hivatott kritikusi fényes jövőt jósoltak a fiatal poétának. Szenevédelői, hangulatai, vad erejének varázsa már első kötetéből is hatalmasan csapott ki s egy forrongó, viaskodó lélek fejlődését sejtette. Most aztán fehér köntösben még egyszer megnyilatkozik a poeta leike.

A hangulatok mélységben, erőben megizmosodva, formában tökéletesedve itt vannak összegyűjtve e kis fehér könyvben, mely bizonyára széles körben feltűnést fog kelteni.

A kötet ma jelenik meg a nagyváradai könyvpiaczon. Megrendelhető a szerzőnél.

NYILTÉR.

Uj! VENDÉGLŐ Uj!

A n. é. közönségnek, jó ismerőseimnek és barátainak van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Nagy-Körözs-utca 1. szám alatt, egészen ujjonnan épített helyiségben egy a mai kor igényeinek teljeseen megfelelő

Vendéglőt

tegnap f. hó 26 án este egy elsőrendű zenekar közreműködése mellett megnyitottam.

A gyönyörűen festett és berendezett nagy és kényelmes éttermemben tisztelt vendégeim **kitűnő étellel, tisztán kezelt legjobbján minőségű italokkal** lesznek előző-kény és legpontosabb kiszolgálás mellett elátva és hiszem, hogy a teljes megelégedés olytán gyakran fognak megjelenésükkel szerencsételni.

A nagybecsű közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

SZABÓ GYULA,
vendéglős

Nagy-Körözs-utca, 1. szám.

PILSENI SORCSARNOK. RIMANÓCZY-szálloda étterme.

A n. é. közönség irányomban eddig tanusított becses pártfogásáért köszönetemet kifejezve, van szerencsém szives tudomására hozni, hogy igyekeztem fokozott mérvben oda fog irányulni, miszerint igen tisztelt vendégeim megelégedését még jobban kiérdemelhessem. Eddig is elismert jó konyhamban a téli szezonra egy

elsőrendű szakácsot

alkalmaztam, ki is saját felügyeletem alatt fog működni.

Kitűnő **boraim**, valamint elsőrendű **pilseni söröm**, a pontos és tiszta kiszolgálás, remélnem engedik, hogy a n. é. közönség szives pártfogását ezentul még jobban sikerülni fog megnyernem.

Társas összejövetelekre a körösparti corsóra nyíló éttermem bármely alkalomra rendelkezésre áll.

Tisztelettel:

Karner Gyula,

a Rimanóczy-szálloda éttermének bérelője.

427

Kecskeméty István

étterme és sörcsarnoka,
Nagyvárad, Lukács György-utca sarkán.

Naponta frissen csapolt **márcziusi sör.**

315 Saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BORO K.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK

elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a **vidéki utazó közönség** szives figyelmét felhívni, hogy

vendég-szobáimat

ujjonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok, ugyszintén

szállóhely

olcsó ár mellett szives rendelkezésre áll

Országh Sándor

zongoragyára

R.-Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

uj orgonáit.

Elvállal **javításokat** a legjutányosabb árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!

112 Árjegyzéket kívánatra küldök.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új Bazár-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni hogy az **őszi és téli idényre** szükséges, mind **legújabb divatnak** és a **legjobb minőségű** szöveteim megérkeztek, melyekből a legújabb és legegészségesebb szabás szerint készítek nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét az összes áruimra, melyet **kizárólagosan csak a Főtisztelendő papság részére** tartok. Állandóan nagy választék **reverenda, ozimáda** és egyházi **kvadrátusokból. Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legcélszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, meg kell említenem, hogy elvem mindig a jó kiállítás és jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

425

polgári- és papi szabó.

TAVIRATOK.

Szell Kálmán bárósága.

Budapest, szept. 26. (Saj. tud. táv.) Udvari körökből vett értesülések nyomán hirtelen terjedt, hogy **Szell Kálmán** bárói rangot adományozna királys ez után **Szell Kálmán** visszavonul a politikától.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 26. (Saját tud. táv.) A képviselőház legközelebbi ülését keddre hívja össze **Apponyi Albert** gr.

Megtagadják az adót.

Budapest, szept. 26. (Saját tud. táv.) Deés és Székelyudvarhely közgyűlése megtagadta az adóbeszedést a törvényen kívüli állapot idejére.

A szabadelvűek programja.

Budapest, szept. 26. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpárt programja a katonai követelésekre vonatkozólag mindinkább kidomborodik s most már a párt egységes állásfoglalása biztosra vehető.

Adót követelő belügyminiszteri rendelet.

Budapest, szept. 26. (Saját tud. táv.) **Héderváry** Károly gróf mint belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben értesíti a törvényhatóságokat, hogy az adófizetés megtagadása törvénytelen s az ilyen értelemben hozott határozatokat meg fogja semmisíteni.

A soproni tüntető katonák büntetése.

Budapest, szept. 26. (Saj. tud. táv.) A soproni tüntető katonák fölött most hozott a hadbíróóság ítéletet. A tüntetés kezdeményezőjét **Vios Géza** 48-ik gy. ezredbeli közlegényt 8 havi súlyos fogházra és 1 évi utószolgálatra ítélték.

Hírek a Balkánról.

Konstantinápoly, szeptember 26. A porta újabb arról biztosít, hogy a két kisázsiai redifhadosztály mozgósításával semmi háborus előkészületet nem szándékol. Ezek a hadosztályok hirtelen tartalékkal szolgáljanak azon esetre, ha a küszöndili határvidéken összegyűlt macedónok nagyobb határbetörésre vállalkoznának.

Konstantinápoly, szept. 26. A rendőrség értesítette a helybeli Lloyd-ügynökséget, hogy az Agleja nevű Lloyd-gőzös, mely a tesszaliai vonalon közlekedik, nagy fegyver- és dinamitrakományt szállít, és hogy két bolgár van a hajón.

Konstantinápoly, szept. 25. Gruics szerb követ tegnap kormányának nevében írásbeli nyilatkozatot intézett a nagyvezírhez, amely azt mondja, hogy Szerbia a macedón kérdés fölmerülése óta arra szorított, hogy bevárja azon feladat eredményét, amelyet Ausztria-Magyarország és Oroszország a reformokat illetőleg tűzött ki magának és hogy szerb területen bandáknak alakulását azon célból, hogy azok a határt átlépjék, eddig sem tűrte meg és ezután sem fogja megtűrni. A nyilatkozat tagadja a Bulgáriával bármilyen közös eljárásra vonatkozó megegyezést és azon kérést tartalmazza, hogy a török csapatok basibozukokat és albánokat, kik a határ csendjét zavarni merik, hívják vissza. A nagyvezír meglegedésének adott kifejezést és megígérte a csapatok visszavonását.

Konstantinápoly, szeptember 25. Sismanov bolgár izgatónak, akit nemrég elfogtak és Konstantinápolyba vitték, megvallotta, hogy a fölkelőknek az a tervük, hogy a kaszárnyákat és a lövészraktárakat levegőbe robbantásák, idegen konzulokat meggyilkoljanak, hidakat elpusztítsanak és vasutakat megrongáljanak.

Belgrád, szeptember 26. Az a hír, hogy az osztrák-magyar közös hadsereg némely csapatait a novibazári zsanidszákból összpontosítják s löszereket szállítanak oda, nagyon megijesztette a szerb kormányt.

Páris, szeptember 26. A „Le Journal” szófiai levelezője azt jelenti lapjának, hogy a macedón kérdésben döntő fordulat állt be. A török császári biztos ugyanis bejelentette a bolgár kormánynak, hogy a porta hajlandó teljesíteni a bolgár kormánynak azt a reformprogramját, amelyet a tavasszal elterjesztett, de amelyet a porta akkor visszautasított.

Konstantinápoly, szept. 26. A portának az osztrák-magyar és orosz nagykövetségekhez intézett jelentése szerint a goriczai törvényszék három egyént a szerdesi Kasztóriai és monasztiri ismeretes zavargások alkalmával elkövetett marhalopás miatt három évi kényszermunkára és egy fontnyi pénzüntetésre, 296 egyént külön-külön három hónapi szabadságvesztésre ítélték, valamennyien szabadon bocsátás után rendőri felügyelet alá helyeztetnek. (M. T. I.)

Struchly százados áthelyezése.

Bécs, szept. 26. (Saját tud. távir.) A katonai rendeleti közlöny mai száma közli, hogy **Struchly** százados pozsonyi állomásáról Przemislbe helyezték át.

Balfour a balkáni helyzetről.

London, szept. 26. Balfour tegnap a canterburyi érsekhöz levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy teljesen osztja a rémület és felháborodás érzéseit, melyeket a dolgoknak Európában délkeleti részében való állása idéz elő. Érti azon kívánságot, hogy nyilvános gyűlésen vagy más úton nyilvánosan kifejezést adjanak azon rossz hangulatnak, melyet az elmúlt események, sajnos, igazoltak. Ha a porta alkalmazta volna és az érdekelt népek őszintén elfogadták volna az osztrák magyar-

oros reformtervezetet, megkímélhették volna a világot azon ijedelemtől, melynek így tanuja volt. Balfour hozzáteszi, hogy míg a porta rendesen kerülő és várakozó magatartást szokott tanusítani, a forradalmárok felelőssége valósággal nagya, mert merészen az erőszak munkájába fogtak, hogy erőszakot idézzenek elő. A legjobb reménység a bonyolult ügy megoldására Ausztria-Magyarország és Oroszország folyton tartó összeműködése, támogatva a berlini szerződés többi szignatárius hatalmától. Ezen két hatalomnak összehasonlíthatatlan befolyásuk van a Balkánon uralkodó ellentétes erőkre és egy hatalom vagy csoport sem tudná a feladatot oly hatásosan betölteni, egyáltalában semminő hatalom sem tudná kikeresztülvinni, ha Ausztria és Oroszország egymással szemben bizalmatlanoknának vagy ellenségeskednének. Ez olyan ügy, melyben a két hatalom a cselekvésre erősebb, mint három és a melyben valóban a faktorok számának minden növelése az eredmény megfelelő kisebbítését vonná maga után. — Balfour levele válasza azon sorokra, a melyekben canterburyi érseke az anglikán egyház tagjainak növekedő aggodalmát fejezte ki, hogy semmiféle intézkedést se mulasztanak el, melylyel a macedón lakosság szenvedéseit apaszthatnak. (M. T. I.)

Osztrák-magyar bank.

Bécs, szept. 26. Az osztrák-magyar bank főtanácsa mai ülésében, a melyen Bilinszky Leo lovag főkormányzó elnökölt, rohonci Pränger József udvari tanácsos beható jelentést tett a bank és a pénzpiac állásáról. Ezután a főtanács egyhangulag elhatározta, hogy ezuttal a kamatlábat meg nem változtatja. Ezenkívül csak folyó ügyeket intéztek el. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Írta: Stella (Szőke Berta.)

80

— Honnan tudja?

— Egy barátomtól. Különben mindenki erről beszél most. Maga még nem tudta?

Ki akart térni a felelet elől, de Bánki folytatta.

— Különben nem is tudhatta, az egész pár nap alatt történt. Egy lóugrással most maga is közelebb jutott a célhoz.

— En?

— No csak ne tegye magát, ugy is tudok mindent.

A két asszony elintézte immár a nevezetes háztartási kérdést a társalgás így általánossá lett.

— Az idén jó farsang van — szólt — Mérczi letéve az újságot.

— Miért? hangzott három torokból egyszerre.

— Mert annyi lány régen nem került fölötté a megyében, mint az idén. A lapok telve vannak a hymen hírekkel.

— Csak Péres ipartelepéve nem szerencsét az idej karneval — jegyezte meg Bánkiné.

— Még hozhat — szólt biztatólag Mérczi — a mi késik nem múlik, ugy-e kisasszony?

— Most időm sincs reá, de meg nem is volna még kedvem járom alá kerülni — vágta oda a leány.

— Persze a regényét előbb sajtó alá kell rendezni, mert aztán a valóságban akar regényt csinálni, s ez élet többé-kevésbé kizárja a költött regények reprodukálását — mosolygott Bánki.

— Nem vagyok veled egy véleményen férjcském. — Miért nem írhatná aztán is? Sőt, az életet más oldalról megismerve, más szempontokból kiindulva csak annál jobban.

— Nem tudom mit szólana a férj ha dében ebéd helyett egy új fejezettel lepne meg a gyöngéd hitves.

— Ugyan kórlek! Egy kötelesség tudónak...
 — De hiszen felesleges a fölött vitakozniok, attól én nagyon messze vagyok még.
 — Ha úgy tetszik igen közel — mondta Mércziné — magától függ!
 Annymra örült, mikor a reá nézve igen kínos társalgásnak a Kovács belépte más irányt adott! A fiatal ember most nem foglalkozott kizárólag véle, mint azt egy idő óta tévé és ez a tapintat kellemesen érintette. Bizonyos elfogultságot tapasztalt nála, a mit az előtt soha sem vett észre a jókedvű mókázó finn. Mércziné bizonyára értesítette — gondolta. Sokat neveltek kártyázás közben és mulattak a leány és ifju szokatlan viselkedésén, kik az este folytán vesztettek.

— Jó jel — mondogatta ilyenkor Mérczi, elhalászva előlük a legjobb kártyákat.

Tudnom kell sorsomat — határozta el Márta, mikor a vendégek távozta után végre szobájába jutott. Bárminő legyen is az, jobb lesz a bizonytalanságnál. Szerető, aggódo szive megsejtette, hogy az Ilka visszanyert boldogságának ára van. A zeréndiné keze működik a dologban, arról meg volt győződve. A szép asszony visszavezette fivérét a leányhoz, különben nem juthat kedvese közelébe, már pedig hogy győzedelmeskedni akar az igénytelen gyermekleányon, ezt vissza tükrözte az a fűrészkész, kicsinylő tekintett melylyel az emlékezetes zsuron végigmértte. Akkor nem értette a szikrázó fekete szemek beszédét, de most...

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó az aranka irtásáról.

Az aranka kártételei sokszor igen nagyok úgy, hogy a lóhere és luczernavetést sokszor csaknem teljesen megsemmisítik. Legbiztosabb védekezési mód ellene az, ha arankamentes,

vagyis plombozott magot vetünk. Plombozott lóhere és luczernamag alatt pedig csakis azon mag értendő, a mely valamely m. kir. vetőmagvizsgáló állomás által megvizsgáltatik s arankamentesnek minősítettett s ennek bizonyosságául egy ezt igazoló bázarával ellátva az illető magvizsgáló állomás ólompecsétjével lezárattott.

Minden vetőmagvizsgáló állomás felelős az általa leplombozott mag arankamentességéért addig, míg a zsákon levő plomb, kötés és bázará sértetlen állapotban van; tehát már felnyitott zsák tartalmáért nem garatál s nem is áll senkinek sem jogában ilyenért az illető vetőmagvizsgáló állomást felelősségre vonni. Vannak azonban még az arankamentes mag vetésén kívül is olyan módozatok, a melyek szemmel tartása mellett a gazdák maguk tehetnek legtöbbet annak érdekében, hogy vetéseik arankamentesek legyenek.

Ezen módozatok közé tartozik a vetőmagnak alapos tisztogatása is, a mely azonban most újabban nem a legbiztosabb védekezést mert móta hazánkban is nagyon elterjedt az arankának egy válfaja a Cuscata racenosa, nem lehet a magot tökéletesen és biztosan arankamentesíteni, mivel ezen föntmegnevezet arankaféleség úgy sulyra, valamint nagyságra megegyezik a lóhere sulyával és térfogatával.

Ezért a gazdák tevékenysége e tekintetben más téren kell, hogy megnyilvánuljon; már akkor kell az aranka irtására gondolni, a midő az még magot nem hozott, tehát kün a luczernás vagy lóherésben irtható az legikeresebben. Mindenek előtt az aranka által megtámadott foltot le kell kaszálni s a közepén összegyűjtve, szalmával keverve el kell égetni. El nem mulasztandó azután a tökéletes kiirtás érdekében az, hogy az úrasen maradt folt higitott kénsavval (1 liter 200—300 liter vízre) vagy oldásba hozott kénsavas kalival megöntöztessék, hogy az aranka tökéletesen kipusztuljon.

Értéktőzsde

Budapest, szept. 25.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1908. szept. 25-én.

Magyar aranyjárdék 4	117.—
Magyar koronajárdék	96.90
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2	—
Magyarvasuti kölesön ezüstben 2 1/2	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	96.50
Italméresi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	96.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	193.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	153.—
Osztrák járdék papirban	99.25
Osztrák járdék papirban	99.70
Osztrák járdék aranyban	119.—
Osztrák korona járdék	99.60
Osztrák államsorsjegyek	151.50
Osztrák magyar bank részvény	15.81
Magyar hitelbankrészvény	697.50
Osztrák hitelintézet részvény	645.25
Páti vista	94.95
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.01
Németbirodalmi márka	117.87
Londoni vista	239.22
20 márkás arany	28.48

SZERKESZTOI POSTA.

E. K. Helyben. A közlendők közé tettük. Sajnálattunkra azonban egyelőre tiszteletdíjat nem utalhatunk ki, mert a fizetéses helyek be vannak töltve. Sziveskedjék értesíteni, beleegyezik-e így is a közlésbe?

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
 vonalzatok,
 gazdasági nyomtatványok,
 egyházi, községi
 és egyéb
 hivatalos nyomtatványok,
 körlevelek,
 levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
 mindennemű

nyomdai munkákat
 jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
 bál meghívók,
 tánczrendek, étlapok,
 naptárak,
 palaczkfeliratok,
 névjegyek,
 g y á s z l a p o k
 stb. a nyomdai szakba
 vágó nyomtatványok
 készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

rakt íra.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“
működését Kossuth Lajos-utca 10.
sz. a. megkezdte.

Üzletköre :

Betétek kamatozás végetti elfogadása
könyvcskékre és folyó számlára, mely előbbi
után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítása.

Előlegek értékpapírokra és áru-
készletre.

Jelzálogkölcson nyújtása házakra
és földekre.

Értékpapírok vétele és eladása.

**Szelvények és kisorsolt érték-
papírok** beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u.
3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Mintegy 50.000 különféle zöld ojtás eladó
őszli szállításra, rendelések már most elfo-
gadtatnak.
117

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-
üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybani szőlőeladás.

Csemege szőlő kilója
20 kr.

Nagyobb vételnél árengedmény.

Görög- és cukordinnyékben
nagy választék.

Nagy raktár sajtnevelék, prágai
sódar, szalámiból. Naponta friss
TEA-VAJ 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhírű

Előpataki gyógy- és
borviz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy
heti szükségletüket feladni, a mi-
kihordó kocsinkkal díjtalanul haza-
küldünk.

Vidéki rendeléseknél csomago-
lást nem számítunk s díjtalanul
küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve,
maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

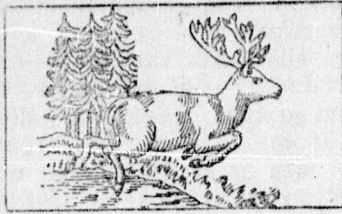
Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legki-
tűnőbb csokoládés gourmand-
csemege 1 darab 15 kr.

SCHICHT-szappan

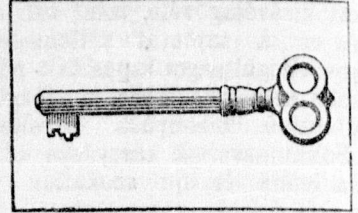
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

Legjobb, legkiadó-
sabb és ezért a
legolcsóbb szap-
pan. Minden káros

hatású vegyítéktől mentes.

Mindenütt kapható.

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan
„Schicht“ névvel és a fentebbi védjeggyel legyen ellátva.

Hazai ipar!

Butor

modern lakásberendezések, valamint
egyeb butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 29

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

A várad-velencei volt Weinberger-
féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takaré-
pénztárnál. 807.

Férjem uram sem ellenzi!

David Gyula, eszéki gyógyszerész szepitőszereit használni.
Szeptó és más arcfoltok ellen Eszéki pomádéja ára
70 f. K. 1.20, 2.20, makacs arcfoltoknál az erősebb
hatású Pompadour-pasztám kőcsöge K. 3 és 5. Arz-
csuító fekete pont alakú miteaszerek egyedüli mu-
lasztója a Juvenil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem
használatát előtt csakis Detergon különös szappannal
kell mosni K. 1, 2, 3. Örömet szerzek szinte ifjító
hajfestőmmel az őszülőknek, próbáulveg K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziállatok óv- és gyógypora. Minden
gon-
dolkozás és kérdészködes nélkül, hogy mi volna
jó, csakis Antegrin-t kell, a mint bágyadtak, mind-
járt beadni. Egyszeri adag alig keüül 3 krajczárba,

melylyel nagy kárt elbaritanak azok,
a kik óvszerképen és étvágygerjesz-
tőül bébe-korba adva bizlaláskor is
mindig már előre megrendelik, pel
dálul 100 darab sertés közt a dogót
megszüntetni 10—15—20 kilogramm
szükséges. Egy tekerés ára K. 2, mely
elég 2 süldő megmen-
tésére. Egy kilogramm
ára K. 4. Két és fél
kilogrammot tíz ser-
tésre csomagolással
K. 10.32 fért már bér-
mentve is küldöm. Öt
kilogram 20 K. helyett
K. 10; de 10 kilogramm
csak K. 34. Kaphatók
posta v. vasuton után-
vétellel küldve, csakis
Dr. David Viktor.

Törv. védve.
gyógyszerész-tudor, a m. kir. természettudományi társulat
rendes tagja.
Szent István király gyógyszer-tárában, ESZÉK, alsófőváros.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban
egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyisé-
gekből álló lakás f. évi november hó 1-től
kiadó. 417

Mezey Sándor, Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt.

Értesitem a n. érdemü uri és hölgyközönséget, hogy
uri, női divat, fehérnemü, gyermekruha s szövöttáru üzletemet megnyitottam.

Tekintve, hogy 14 éven át a főváros elsőrangú üzleteiben működve a legjobb összekötte-
tésekre tettem szert, n. b. vevőimnek csakis jó minőségü árut méltányos árban szolgálhatok.

Midőn raktáram és ujdonságaim szives megtekintését kérem, vagyok minden készséggel

Mezey Sándor,

Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt.

Már

1 koronáért

50.000

korona nyerhető.

Orvos

sorsjáték

Budapest, IV., Váci-u. 17a.

Már

1 koronáért

50.000

korona nyerhető.

423

Főnyeremény 50,000 kor. ért.

Egy sorsjegy ára 1 korona.

Miután a húzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek, ennél fogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessenék késni, hanem nagybecsü megrendelését szíveskedjék lehetőleg azonnal elintézni, mert a **húzás már**

i. évi október hó 10-én lesz.

Orvos-sorsjáték központi irodája:

Budapest, IV., Váci-utca 17a.

Sorsjegyek a következő bankházakban kaphatók helyben:

Spitz József, Amigó Mór, Frankl Mari, Hauska Józsefné, Kiss Dávid, Lukács Mór, továbbá minden dohánytőzsdében és minden vidéki városban.

TELEFON 194.

TELEFON 194.

GYŐRI SÁNDOR

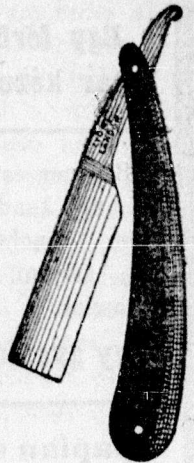
gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő mûhelye,
Nagyvárad, Kert-utca 1. sz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

gázerőre berendezett mű- és homoru köszörülő mûhelyemet Kert-utca 1. szám alá áthelyeztem s azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően a legmodernebbül felszereltem.

Minden e szakmába vágó munkálatok, u. m. ollók, tyukszemvágók, beretvák és mindennemű kések tükörfenyésre pallerozása valamint késműves munkák előállítására, a leglekiismeretesebb kidolgozás és árszámítás tekintetében a legolcsóbban állítatik elő.

Tisztelettel kérem a m. t. közönséget a saját érdekében is, hogy óvakodjanak az utcai házaló köszörűsöktől, kik a munkát nevemben szedik össze köszörültetni s azt továbbítják.

295

Kiváló tisztelettel
Győri Sándor.

Hirdetés.

A Nagyváradai Hitelbank

takarék- és segélyszövetkezet

működését megkezdette.

Tagok ez évi október 1-ig — mulasztási illeték fizetése nélkül — felvétetnek.

A befizetések hétköznapi napokon egész napon át, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a «Nagyváradai Hitelbank r. t.» üzleti helyiségében Kossuth Lajos-utca (Sándor Samu-ház.)

859

Az igazgatóság.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

SZABÓKELLÉKEK

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

Őszi idényre

ajánlom a kitünőknek elismert, glace, svéd és szarvasbőr keztüimet a következő áron:

1 pár női glace keztü . . . —.70, —.85, 1.— frt.
1 pár női svéd » 1.30, 1.50 »
Vizben mosható női szarvasbőr keztü 1.10, 1.40 »
Férfi glace keztü 1 frttól feljebb
Férfi özbőr, szarvasbőr valamint noppa keztüik nagy választékban.

140

Keztüik tisztítása páronként 12 kr.

A legújabb ruhadiszek: csipkék, boak, színházi sawlok, esőernyők, harisnyák, bélések, állandóan nagy választékban.

Férfi ingek, gallérok, kézeltők, nyakkendők, lábtyúk, harisnyák, harisnya kötők, nadrágtartók a legjobb minőségben és minden a legolcsóbb

— SZABOTT ÁRAKON! —

Kézimunkák és hozzávalók. Női és férfi szabó-kellékek. Mindennemű rövidárak. Pipere cikkek. TELEFON 488.

Keztügyári raktár!

Derékfűző (Mieder)

Belegépolási kötszerek és gumimárkák

Vászon, fehér és asztal neműek, damast árak elismert legelőnyösebb árban. Tartósságáért kezességet vállalunk. Teljes menyasszonyi kelenyék, remek kivitelben 100 frttól 5000 frtig.

Valódi angol és francia különlegességek, czybelin, schottisch és doubl kelmékben gyönyörű választék — ugyszintén olcsóbb kelmékben is — 120 centiméter széles, már 25 krtól kezdve.

Óriási választék fekete és színes ruha és blous selymekben, sima selymek, minden létező minőség és színben a legolcsóbb árakban.

Remek kiviteltű diszek, selyem aplicatio — echantille és valancien csipkék, fekete fehér és ecrtű színekben, — kiváló olcsó árakban.

Férfi és gyermek fehérneműk, ingek, kézelők, gallérok, harisnyák, zsebkendők, jäger és trico alsó ruhák nagy választék és nagyon olcsó árakban.

**Egy férfi gallér 10 kr.,
1 pár kézelő 20 kr.**

Berliner és posztó nagy és fél nagy kendők, fejkendők, selyem, chachemir és delainból, selyem, zsenillier, gyapju schawlok.

Egy gyapju schawl 45 kr.

paplan és matrác

készítetés saját felügyeletünk mellett, gyönyörű kivitelekben, továbbá pluss, pique és trico paplanok.

Fiók-üzlet:
De breczen
Pia cz-utca.

Fő-üzlet:
Nagyvárad
Bémer-tér.

Fiók-üzlet:
Kisvárd
László-tér.

ÉRTESÍTÉS

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a közelgő **őszi és téli idényre** raktárunkat nagy mennyiségben a **legújabb és legdivatosabb** árukkal és nagy alkalmi vételekkel felhalmoztuk és kérjük az igen tisztelt vásárló közönséget a saját érdekében is, hogy szolid és legolcsóbb áruinkról s pontos kiszolgálásról általánosan elismert üzletünket felkeresni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI.

Szolid szabott árak tulfizetés teljesen kizárva.

Különösen figyelemre méltó!

Az ujonnan berendezett női és gyermek confectio raktár dús választékban, eredeti modellek.

Salon szőnyegek, futó, velvet tapestry és spárga szőnyegek függönyök, lambrekinok, fali és ágyelő szőnyegek, ágy garnitúrák, **csipke és túll függönyök**, fehér — crem és ecrtű színben állandóan óriási választékban és legolcsóbb árakban.

Egy ablak szövet függöny már 95 krért.

Mindenemű bélés árak és hozzá valók szabott árakban.

Egy ruhához teljes hozzávaló 1 frt 35 kr.

Teljes csecsemő kelengyék gyönyörű kivitelben igen olcsó árakban.

Kocsi és plüss takarók,

gácsi és brassói pokróczok, méter és darab számra.

Eredeti gyári ár.

ÉRTESÍTÉS.

Áruházamban bevezetett nagy kedvezmény folytán van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy az

Őszi és téli idény

remek divat-ujdonságai már megérkeztek, különösen kiemelendők a legszebb kivitelű

Női ruhakelmék, selymek, francia flanel és barchettek, kész női **blousok és aljak,**

Női, férfi és gyermek kalap ujdonságok.

Szőnyeg, függöny, asztal és ágyterítők.

Vsznak és fehérneműek gyári raktára.

Különleges ségek **szőrmeárúknban.**

Fegyházkötött harisnyák.

Jeager tanár-féle alsó ruhák.

Menyasszonyi kelengyék, minden kivitelben elvállaltatnak.

Női ruhák elkészítése a legdivatosabb kivitelben lesz eszközölve.

Kézimunkák, rövidárak és szabókellékek nagy raktára.

Kérem a n. é. közönség szives látogatását

Telefon: 232.

407.

Kiváló tisztelettel:

CZILLÉR IMRE,

Nagyáruháza,

Olaszi Fő-utca.

Fiók-üzlet Szt. László-tér.

Olcsó szabott árak!

A híres temesvári bőrkeztjük gyári raktára.